HE Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta (CBAM)

Talousvaliokunta 25.10.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tausta

- Hiilirajamekanismi on uudenlainen väline hiilivuodon torjuntaan.
- Tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan saman suuruinen maksu kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästövähennystavoitteiden toimeenpanon seurauksena.
  - Käytännössä näiden tuotteiden maahantuojien tulee ostaa EU:n päästökaupan päästöoikeuden hintaa vastaava määrä CBAM-todistuksia tuotteen päästösisältöä heijastaen.
- Tavoitteena:
  - hiilivuodon torjunta siten, että EU-tuontituotteiden hinnat heijastaisivat nykyistä paremmin niiden hiilisisältöä
  - samalla kannustaa kolmansia maita, ulkomaisia valmistajia ja EU-alueen tuojia vähentämään päästöjään.
- Ennen varsinaista CBAM-maksun keräämistä sovelletaan 1.10.2023-31.12.2025 siirtymäaikaa, jolloin voimassa ainoastaan raportointivelvoite
  - CBAM-maksun soveltaminen alkaa asteittain 1.1.2026.

Hiilirajamekanismi korvaa ilmaisjaon CBAM-sektoreilla

- Hiilirajamekanismi korvaa asteittain EU:ssa päästöoikeuksien ilmaisjaon niillä sektoreilla, jotka tulevat mekanismin soveltamisalan piiriin.
  - 9 vuoden siirtymäaika vuosille 2026-2034, niin että ilmaisjako vähenee asteittain ja CBAM-maksu saman tahtisesti tuontituotteille kasvaa

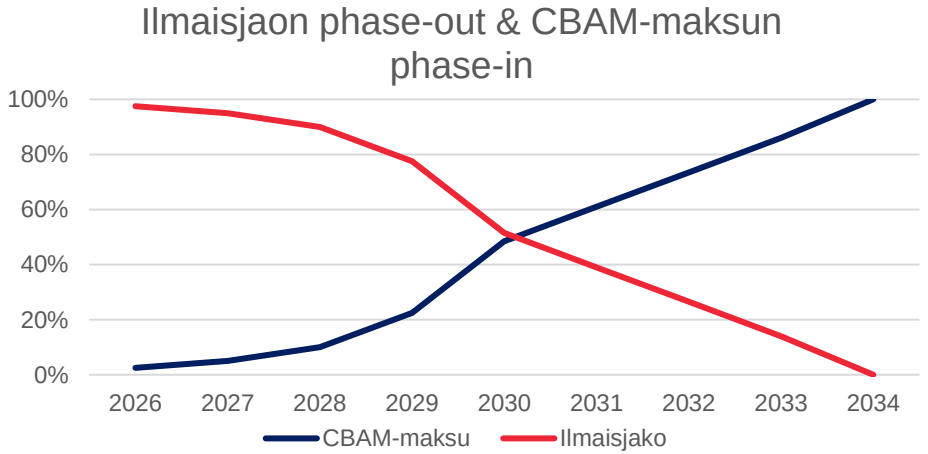

EU-tason toimeenpano käynnissä

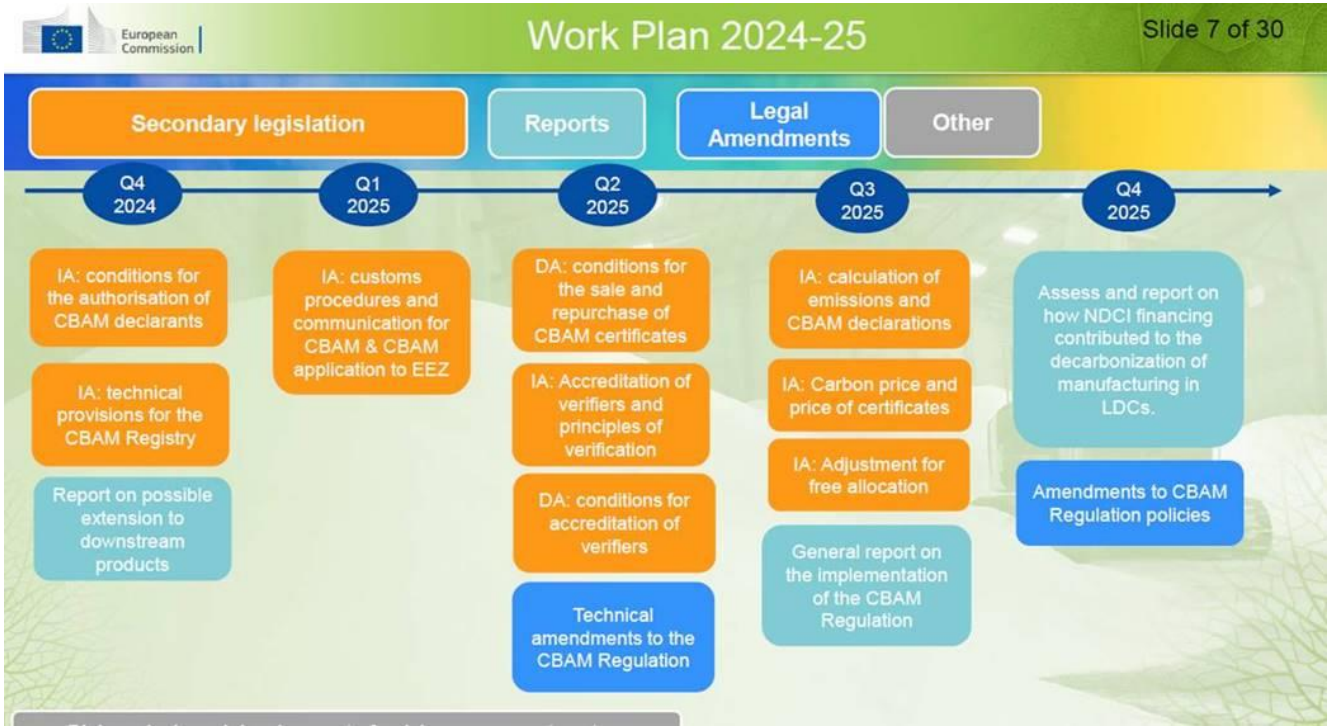

Hallituksen esityksen sisältö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tullin tehtävät ja vakuuden vaatiminen

- Tulli ennestään CBAM-asetuksen mukainen toimivaltainen viranomainen
- Tullin tehtäväksi lisätään CBAM-todistusten myynti ja takaisinosto Euroopan unionin yhteisellä kauppapaikalla

Vakuuden vaatiminen

Vakuuden antamisesta valtuutetun CBAM-ilmoittajan aseman saamiseksi säädetään hiilirajamekanismiasetuksen 17 artiklassa.

Tulli voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä vakuusmuodot Tulli hyväksyy hiilirajamekanismiasetuksen 17 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuksi vastaavalla tavalla turvaavaksi muunlaiseksi vakuudeksi.

Tulli voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, minkä unionissa toimivan rahoituslaitoksen antamat takaukset se hyväksyy.

Maksuttomuus

Valtuutushakemusta koskevan päätöksen maksuttomuus

Hiilirajamekanismiasetuksen 17 artiklassa tarkoitettua valtuutetun CBAM-ilmoittajan aseman myöntämistä koskeva päätös on maksuton.

Tiedonsaantioikeus

Tullilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta hiilirajamekanismiasetuksen mukaisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot niiltä, joita hiilirajamekanismiasetuksen mukaiset velvoitteet koskevat.

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Tulli voi määrätä seuraamusmaksun sille, joka:

1) ei noudata hiilirajamekanismiasetuksen 22 artiklassa säädettyä velvoitetta palauttaa CBAM-todistuksia;

2) tuo tavaroita unionin tullialueelle ilman hiilirajamekanismiasetuksen 17 artiklassa tarkoitettua valtuutetun CBAM-ilmoittajan asemaa.

Hiilirajamekanismiasetuksen 26 artiklassa säädetään seuraamusmaksun määräämisestä. Seuraamusmaksu on sama kuin päästökauppalain (1270/2023) 92 §:ssä tarkoitettu ylitysmaksu.

Kiitos

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet